Politički analitičar Aleksandar Mitić iz Brisela, autor projekta Kosovo 2006. - pravljenje kompromisa, govori o promeni svetske politike prema Srbiji i nervozi albanskih lidera, koji Srbima i svetu šalju nove pretnje:

NEZAVISNOST ILI SMRT

Jedna od albanskih pretnji bukvalno glasi ovako: "Ukoliko ne dobijemo našu nezavisnost, postaćemo isfrustrirani i toliko pobesneti da će nastati pakao za Srbe, druge nealbance i strance na Kosovu". Od marta do danas Albanci su izveli 57 napada na kosovske Srbe.

U svojim diplomatskim torbama Boris Tadić, predsednik Srbije i Vuk Drašković, ministar inostranih poslova, na put u Njujork, na sednicu Saveta bezbednosti OUN, poneli su po nekoliko primeraka CD roma Kosovo 2006. - pravljenje kompromisa. Ovaj disk u svojim rukama već imaju Oli Ren, Havijer Solana, Kondoliza Rajs, Romano Prodi i mnogi drugi političari koji direktno učestvuju u procesu određivanja budućeg statusa Kosmeta. U Njujorku bi CD rom trebalo da dobiju američki predsednik Džordž Buš, generalni sekretar OUN Kofi Anan i drugi učesnici rasprave o Kosovu i Metohiji.

- Jedan od ovih političara mi je rekao da je naš CD Kosovo 2006. - pravljenje kompromisa, veoma koristan i efikasan - pohvalio nam se Aleksandar Mitić, direktor ovog elektronskog izdanja srpske istine o Kosmetu u izdanju Instituta 4S u Briselu, koji se bavi promocijom srpskih stavova u međunarodnoj zajednici.

Promocije ovog medijskog projekta o Srbiji i Kosmetu već su održane u Rimu, Briselu, Beču, Parizu, Beogradu, Kosovskoj Mitrovici i Gračanici. Na svim tim prezentacijama je bilo diplomata iz zemalja Kontakt grupe, savetnika visokih funkcionera, ljudi koji se bave Kosmetom u EU, NATO i drugim organizacijama.

- Podelili smo preko 3.500 primeraka ovog diska pregovaračima, političarima, diplomatama, funkcionerima, analitičarima, akademicima i novinarima širom sveta. A na desetine hiljada ljudi iz inostranstva do sada je posetilo naš sajt, na kojem se nalazi ceo sadržaj diska - objasnio nam je Aleksandar Mitić, diplomatski analitičar Instituta 4S iz Brisela, prve srpske lobističke organizacije ovakve vrste u dijaspori.

ISPRAZNA FORMULACIJA

Aleksandar Mitić je predavač na Fakultetu političkih nauka u Beogradu. Autor je brojnih naučnih priloga o Kosovu i Metohiji. Obrazovao se u Kanadi, SAD i Belgiji. Kao dopisnik AFP iz Beograda tokom šest godina, izveštavao je između ostalog sa Kosmeta za vreme NATO bombardovanja. Danas je dopisnik agencije Tanjug iz Brisela. Promocija izdanja Kosovo 2006. u Beogradu je bila povod da pitamo Aleksandra Mitića za stručnu procenu rasprave o Kosmetu u OUN i sam nastup predsednika Srbije u Savetu bezbednosti?

- Sastanci u Njujorku su pokazali da se Srbija snažno opredelila za svoje rešenje kosmetske krize, da stavovi svih drugih aktera u procesu generalno ostaju isti, ali da se i pored toga ide ka ubrzanju procesa rešavanja statusa Kosova i Metohije. To što nema napretka u pregovorima, ipak, nije preterano veliko iznenađenje ni za koga u Savetu bezbednosti, jer je očigledno pritisak na Albance bio nedovoljno snažan. Konsenzus u Kontakt grupi još uvek ne postoji, pogotovu ne po pitanju "nezavisnost - da ili ne", što samo po sebi govori da nezavisnost nije prioritetno rešenje ovog problema.

- Kako komentarišete stav Saveta Evrope o uslovnoj nezavisnosti za Kosmet, koji je sadržan u rezoluciji koja se priprema u Strazburu?

- Ta rezolucija je površna i kontradiktorna i sa vrlo slabom argumentacijom za tzv. uslovnu nezavisnost Kosmeta. Ovaj tekst je samo predlog rezolucije izveštioca lorda Rasela Džonsona o kojoj će se voditi burna debata, tako da je neizvesno kakav stav će na kraju zauzeti Savet Evrope. Čak i kada bi ovakva rezolucija bila usvojena, ona ne bi mogla da ima značajniji uticaj na buduće rešenje statusa Kosmeta, kao što će, nažalost, bez uticaja biti i deklaracija Parlamentarne skupštine OEBS-a, u kojoj se ističe neophodnost poštovanja teritorijalnog integriteta. Ključni faktori za konačnu odluku o sudbini Kosova i Metohije su, ipak, članice Kontakt grupe i Saveta bezbednosti OUN.

- U raspravi oko statusa Kosova i Metohije dosta se koristi baš taj termin uslovna nezavisnost. Šta se njime označava ili naglašava, neko moguće rešenje?

- Sam pojam uslovna nezavisnost je jedna isprazna formulacija, koju neki, nažalost, smatraju kompromisom, kojim se podrazumeva da bi, recimo Albanci "morali da sačekaju na nezavisnost još par godina" ili da "odustanu od ideje Velike Albanije". Većina pobornika ove ideje smatra da uslovna nezavisnost znači da će Kosovo dobiti nezavisnost u fazama, ako kosovski Albanci počnu da poštuju ljudska prava Srba i drugih ne-Albanaca. Ali, ta opcija je uvreda za pregovarače i za zagovornike modernih standarda ljudskih prava. Ova formulacija, međutim, nameće i neka druga pitanja. Ako Albanci ne mogu da poštuju osnovna ljudska prava pod međunarodnom prismotrom, zašto bi ih poštovali kada budu ostavljeni sami? Ako je Beograd u potpunosti protiv trenutne nezavisnosti, zašto bi je prihvatio za dve-tri godine? I da li "uslovna nezavisnost" u suštini predstavlja jednu krajnje zastrašujuću i perverznu trgovinu "ljudska prava za teritoriju"?

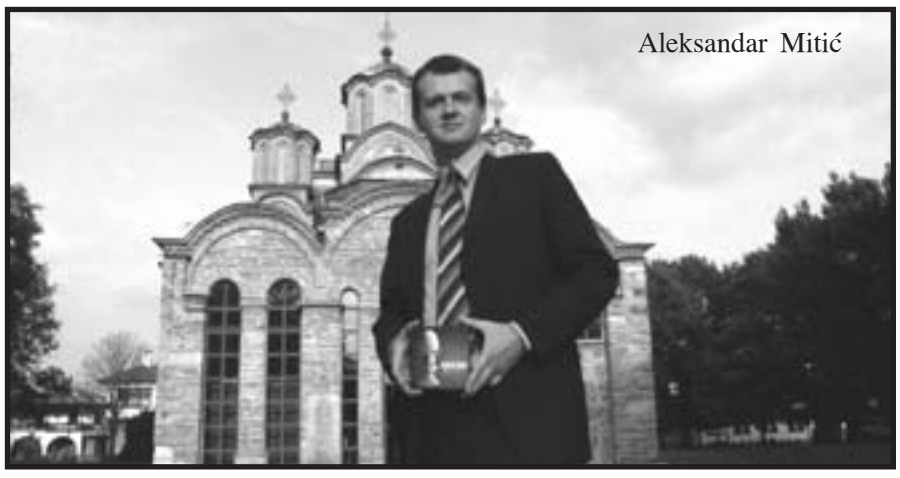

Aleksandar Mitić

ALBANSKO BLEFIRANJE

- CD rom Kosovo 2006. sadrži tri dela i govori o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti Kosova i Metohije. Recite nam koji su to srpski stavovi o Kosmetu koji su preko ovog elektronskog pisma, da se tako izrazimo, preneti svetskim državnicima?

- Jasno su prvo iskazani srpski argumenti protiv nezavisnosti Kosmeta, kojom bi se izazvala nestabilnost u regionu, a možda i sukob na Balkanu.

Stvara se opasni presedan za secesionističke pokrete širom sveta, ugrožava međunarodno pravo i stvara iz temelja potpuno nova država, razbijajući zemlju sa najvećim multietničkim bogatstvom u regionu. Kosmet jednostavno nije održiv kao država. Njegova ekonomija je u ruševinama, izvozi manje od tri odsto svog uvoza, pokrajina živi na donacijama i ima najveću stopu nezaposlenosti u Evropi. Umesto da primenjuju ključne standarde, vođstvo kosovskih Albanaca i šef Misije UN na Kosmetu pokušavaju na sve načine da veštački nacrtaju sliku o multietničkom uspehu u pokrajini. Mi javno, pred međunarodnu zajednicu, postavljamo pitanje valjanosti rešenje kojom bi se nagradila albanska strana, koja sistematski vrši masovno kršenje ljudskih prava u poslednjih sedam godina, a kaznila srpska strana, koja u poslednjih šest godina pokazuju sve veći demokratski razvoj i nameće se kao faktor stabilnosti u regionu. Slučaj Kosova i Metohije nije jedinstven u svetu, kako ga albanska strana predstavlja, i ne sme da bude presedan u svetskoj diplomatiji. Postoji najmanje 20 modela specijalnih statusa pojedinih pokrajina u svetu, od kantona u Švajcarskoj do Hong Konga u Kini, koji su uspešno primenjivani i nema razloga da se status Kosmeta rešava političkim nasiljem. Međunarodna zajednica, ako se odluči za nezavisnost, treba istovremeno da odgovori na pitanje zašto bi se zbog Albanaca kršilo međunarodno pravo i zbog čega bi Albanci na Kosovu trebalo da budu izuzetak?

- Za albanske stavove ste jednom prilikom rekli da su zasnovani na političkom blefiranju. Kako to blefiranje objašnjavate?

- Mi u našem izdanju imamo poglavlje koje se zove Bleferski vodič o nezavisnosti Kosova, u kome analiziramo albanske stavove, koji su bez argumenata i bazirani na ispraznim političkim frazama. Jedan od albanskih blefova je teza proalbanskog lobija da "Srbija mora da bira između Kosova i Evrope". Oni zaboravljaju da je evropska perspektiva Srbija usvojena još na samitu EU u Solunu 2003. i da ne postoji nijedan evropski funkcioner koji povezuje srpski stav o Kosmetu sa evropskom perspektivom Srbije. Često se čuje i teza Albanaca da je Srbija izgubila Kosovo 1999., a da će ljudska prava na Kosmetu početi da se primenjuju tek u nezavisnoj albanskoj državi, što je perfidan politički sarkazam, jer smo svedoci koliko se malo ljudska prava danas poštuju.

Šta Srbija nudi Evropi i OUN, odnosno šta su po Vama prednosti srpskog rešenja kosmetske krize?

- Naše rešenje je maksimalna autonomija Kosova i Metohije unutar Srbije. Srpsko rešenje pitanja budućeg statusa Kosmeta je po prvi put u poslednjih 15 godina u potpunosti kompromisno i proevropsko. To je rešenje po kojem bi svi bili pobednici: Albanci, jer biupravljali svojom budućnošću i imali sve neophodne političke

- Nije nemoguće da Rusija uloži veto u Savtu bezbednosti OUN. Početkom godine je najavljeno da će se Rusija usprotiviti duplim standardima i insistirati na univerzalnim. To je jedan od ključnih principa za uspeh pregovora o kosmetskoj krizi. Ruski veto, međutim, više liči na neku vrstu upozorenja onima koji žele da nametnu rešenje, pre nego što bi to mogao da bude neki pravi scenario rešavanja krize, tako da ne verujem da ćemo mi doći do situacije u kojoj će Rusija morati da upotrebi veto. Da se to ne bi dogodilo potrebno je da EU i SAD pokažu još veću dozu fleksibilnosti i razumevanja prema srpskim stavovima, a ukoliko pronađemo kompromis, neće biti potrebno nikakvo upozorenje i pretnja ruskim vetom.

Nastavak na strani 34